

DOMSTOLENS DOM

28. april 1998 ^{*}

I sag C-120/95,

angående en anmodning, som Conseil arbitral des assurances sociales (Luxembourg) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Nicolas Decker

mod

Caisse de maladie des employés privés,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 30 og 36,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G. C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene C. Gulmann og H. Ragnemalm (refererende dommer) samt dommerne G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch og P. Jann,

^{*} Processprog: fransk.

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

- Nicolas Decker ved advokaterne Andrée Braun og Serge Wagner, Luxembourg
- den luxembourgske regering ved ekspeditionssekretær Claude Ewen, Ministeriet for Social Sikring, som befuldmægtiget
- den belgiske regering ved kontorchef Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigs-
anliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget
- den tyske regering ved afdelingschef Ernst Röder og sekretær Gereon Thiele,
begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede
- den spanske regering ved direktør Alberto Navarro González, Direktoratet for
EF-spørgsmål, og statens advokat, Gloria Calvo Díaz, som befuldmægtigede
- den franske regering ved kontorchef Catherine de Salins og ekspeditionsse-
kretær Philippe Martinet, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som
befuldmægtigede

- den nederlandske regering ved kommitteret Adriaan Bos, som befuldmægtiget
- Det Forenede Kongeriges regering ved Lindsey Nicoll, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister Philippa Watson
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Hendrik van Lier og Jean-Francis Pasquier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 2. juli 1996 er afgivet mundtlige indlæg af Nicolas Decker ved advokat Serge Wagner, af Caisse de maladie des employés privés ved advokat Albert Rodesch, Luxembourg, af den luxembourgske regering ved Claude Ewen, af den tyske regering ved Ernst Röder, af den spanske regering ved Gloria Calvo Díaz, af den franske regering ved Philippe Martinet, af Det Forenede Kongeriges regering ved Philippa Watson og af Kommissionen ved Jean-Francis Pasquier,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. september 1997,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved afgørelse af 5. april 1995, indgået til Domstolen den 7. april 1995, har Conseil arbitral des assurances sociales i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 30 og 36.

- 2 Spørgsmålet er blevet rejst under en retssag mellem den luxembourgske statsborger Nicolas Decker og Caisse de maladie des employés privés (sygekassen for privatansatte, herefter »sygekassen«) vedrørende en anmodning om godtgørelse for et par briller med korrigerende glas, der er købt hos en optiker i Arlon (Belgien) efter ordination fra en øjenlæge i Luxembourg.
- 3 Ved skrivelse af 14. september 1992 meddelte sygekassen Nicolas Decker, at den afslog at yde ham godtgørelse for brillerne, fordi de var blevet købt i udlandet uden forhåndstilladelse fra sygekassen.
- 4 Decker anfægtede denne afgørelse, idet han bl.a. henviste til traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser. Efter at den havde modtaget en klage, fastholdt sygekassen sin opfattelse ved en afgørelse truffet af dens direktion den 22. oktober 1992, og den afslog således Decker's anmodning.
- 5 Decker anlagde sag ved Conseil arbitral des assurances sociales (voldgiftsretten for den sociale sikring), som ved kendelse af 24. august 1993 frifandt sagsøgte.
- 6 Ved klageskrift af 8. september 1993 til Conseil arbitral des assurances sociales begærede Decker denne kendelse ophævet, men fik ved afgørelse af 20. oktober 1993 ikke medhold, bl.a. med den begrundelse, at sagen ikke havde nogen forbindelse med de frie varebevægelser, men med reglerne om den sociale sikring, dvs. Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2.12.1996 (EFT 1997 L 28, s. 1)).

- 7 Decker indgav kassationsanke. Ved dom af 12. januar 1995 blev afgørelsen fra Conseil arbitral des assurances sociales ophævet og annulleret, hvorefter sagen blev hjemvist til Conseil arbitral des assurances sociales, som ved afgørelse af 5. april 1995 fastslog, at artikel 60 i loven om social sikring og artikel 58 i vedtægterne for sammenslutningen af sygekasser for lønmodtagere fandt anvendelse i sagen.
- 8 Artikel 60 i den luxembourgske lov om social sikring, således som den gjaldt på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemte bl.a.:

»De sikrede har frit valg af læge, tandlæge, apoteker, hospital samt plejepersonale.

På Storhertugdømmets område må behandling og tjenesteydelser kun udføres af:

1° læger, tandlæger, apotekere, hospitaler, jordemødre og plejepersonale, der har tilladelse til at udøve deres virksomhed inden for hele eller en del af Storhertugdømmet

2° udenlandske læger, som hidkaldes til konsultation i Storhertugdømmet med samtykke fra den behandlende læge og den rådgivende læge, i det hele med forbehold for mere vidtgående internationale ordninger.

De forsikrede kan dog kun underkaste sig behandling i udlandet med tilladelse fra vedkommende sygekasse, medmindre der er tale om førstehjælp i forbindelse med en ulykke eller en sygdom, der er indtruffet i udlandet.

Sygekassen kan ikke afslå tilladelsen, såfremt behandlingen i udlandet anbefales af den forsikredes behandlende læge og af en rådgivende læge, eller hvis den fornødne behandling ikke er mulig i Storhertugdømmet.«

- 9 Bestemmelserne om godtgørelse af brillestel og korrigerende glas fandtes på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen i artikel 78 i vedtægterne for sygekassernes sammenslutning og i den kollektive overenskomst af 30. juni 1975, der i henhold til artikel 308a i lov om social sikring var indgået mellem sygekassernes sammenslutning og den faglige sammenslutning, der repræsenterede optikere.

- 10 Artikel 78 i vedtægterne for sygekassernes sammenslutning bestemmer:

»Briller og andre hjælpemidler for synshæmmede dækkes af sygekassen efter de satser og i henhold til de nærmere bestemmelser, som er fastsat i overenskomster — eller afgørelser i disses sted — i henhold til artikel 308a i lov om social sikring.«

- 11 Artikel 2 i den kollektive overenskomst af 30. juni 1975 bestemmer, at med forbehold af fællesskabsbestemmelserne og de internationale ordninger vedrørende den sociale sikring af vandrende arbejdstagere og hermed ligestillede personer foretages udleveringen af briller til de forsikrede, for så vidt der er tale om personer med bopæl eller opholdssted i Luxembourg, af de optikere, der er optaget i registeret i det luxembourgiske handelskammer og er etableret i Storhertugdømmet.

- 12 I medfør af disse bestemmelser blev godtgørelsen ydet med et fast maksimumsbeløb, som for brillestel udgjorde 1 600 LUF.

- 13 For så vidt angår godtgørelse for korrigerende brilleglas var satserne for godtgørelsen fastsat i bilag A til den kollektive overenskomst af 30. juni 1975. Ifølge artikel 12 i denne kollektive overenskomst blev de godtgørelsesberettigede beløb for korrigerende brilleglas som fastsat i bilag A reguleret opad eller nedad alene på grundlag af prislisterne fra firmaerne Zeiss og American Optical.
- 14 I 1992 blev loven om social sikring og vedtægterne for sygekassernes sammenslutning ændret væsentligt. Det i den gamle artikel 60 i lov om social sikring foreskrevne princip om forhåndstilladelse fra sygekassen til enhver lægebehandling i udlandet blev imidlertid gentaget i den nye artikel 20 i den nævnte lov.
- 15 For så vidt angår forordning nr. 1408/71 bestemmer dennes artikel 22 bl.a.:

»1. En arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som opfylder de i den kompetente stats lovgivning foreskrevne betingelser for ret til ydelser, i givet fald ved iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18, og:

...

- c) som af den kompetente institution får tilladelse til at rejse til en anden medlemsstat for der at få den efter hans tilstand fornødne behandling,

har ret til:

- i) naturalydelse, der for den kompetente institutions regning ydes af opholds- eller bopælsstedets institution efter den lovgivning, der gælder for denne institution, som om han var forsikret dér, dog således at det tidsrum, for hvilket disse ydelser kan udredes, afhænger af den kompetente stats lovgivning
- ii) kontantydelse, der udbetales af den kompetente institution efter den for denne institution gældende lovgivning. Efter aftale mellem den kompetente institution og opholds- eller bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning efter bestemmelserne i den kompetente stats lovgivning.

2. ...

Den i stk. 1, litra c), krævede tilladelse kan ikke nægtes, når den pågældende behandling er opført under de ydelser, der er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, hvor vedkommende er bosat, og såfremt denne behandling under hensyn til den pågældendes aktuelle helbredstilstand og udsigterne for sygdommens udvikling ikke kan ydes inden for den frist, der normalt er nødvendig for at opnå denne behandling i den medlemsstat, hvor han er bosat.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på en arbejdstagers eller en selvstændig erhvervsdrivendes familiemedlemmer.

...«

- 16 Idet Conseil arbitral des assurances sociales fandt det tvivlsomt, om disse bestemmelser er forenelige med fællesskabsretten, nærmere bestemt med traktatens artikel 30 og 36, har den udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 60 i den luxembourgske lov om social sikring, hvorefter en social sikringsinstitution i medlemsstat A kan nægte at yde en forsikret, der er statsborger i samme medlemsstat A, godtgørelse for briller med korregerende glas, der er ordineret af en læge i samme medlemsstat, men er købt hos en optiker, der er etableret i en medlemsstat B, med den begrundelse, at enhver lægebehandling i udlandet skal være tilladt på forhånd af den nævnte sociale sikringsinstitution, forenelig med EØF-traktatens artikel 30 og 36, for så vidt som bestemmelsen generelt rammer private personers import af lægemidler eller, som i det konkrete tilfælde, af briller fra andre medlemsstater?«

- 17 Decker og Kommissionen har anført, at nationale bestemmelser, hvorefter der nægtes en forsikret person godtgørelse for artikler, der normalt godtgøres, medmindre der foreligger en forhåndstilladelse fra den pågældende forsikredes sociale sikringsinstitution, udgør en uberettiget begrænsning af de frie varebevægelser.
- 18 Den luxembourgske, den belgiske og den franske regering samt Det Forenede Kongeriges regering har derimod gjort gældende, principalt, at bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede ikke er omfattet af traktatens artikel 30 og 36, idet de vedrører den sociale sikring. De har subsidiært anført, at de nævnte bestemmelser under alle omstændigheder ikke er til hinder for at opretholde sådanne bestemmelser. Den tyske, den spanske og den nederlandske regering er af samme opfattelse vedrørende dette sidste punkt.

- 19 Under hensyn til de afgivne indlæg skal der herefter først tages stilling til spørgsmålet om, hvorvidt princippet om fri bevægelighed finder anvendelse inden for den sociale sikring, derefter til spørgsmålet om betydningen af forordning nr. 1408/71 og endelig til spørgsmålet om anvendelsen af bestemmelserne om de frie varebevægelser.

Anvendelsen af det grundlæggende princip om fri bevægelighed inden for den sociale sikring

- 20 Den luxembourgske, den belgiske og den franske regering samt Det Forenede Kongeriges regering har principalt gjort gældende, at de i hovedsagen omhandlede bestemmelser, der vedrører godtgørelse for lægelige ydelser, ikke er omfattet af bestemmelserne i traktatens artikel 30, for så vidt som de vedrører et særligt område inden for den sociale sikring.
- 21 Det skal indledningsvis understreges, at det følger af fast retspraksis, at fællesskabsretten ikke begrænser medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger (dom af 7.2.1984, sag 238/82, Duphar m.fl., Sml. s. 523, præmis 16, og af 17.6.1997, sag C-70/95, Sodemare m.fl., Sml. I, s. 3395, præmis 27).
- 22 I mangel af en harmonisering på fællesskabsniveau tilkommer det følgelig hver medlemsstat i lovgivningen dels at fastsætte vilkårene for retten eller forpligtelsen til at blive tilsluttet en social sikringsordning (dom af 24.4.1980, sag 110/79, Coonan, Sml. s. 1445, præmis 12, og af 4.10.1991, sag C-349/87, Paraschi, Sml. I, s. 4501, præmis 15), dels de betingelser, som en person skal opfylde for at være berettiget til ydelser (dom af 30.1.1997, forenede sager C-4/95 og C-5/95, Stöber og Piosa Pereira, Sml. I, s. 511, præmis 36).

- 23 Som generaladvokaten har anført i punkt 17-25 i forslaget til afgørelse, skal medlemsstaterne imidlertid overholde fællesskabsretten ved udøvelsen af denne kompetence.
- 24 Domstolen har således fastslået, at medlemsstaternes foranstaltninger vedrørende den sociale sikring, som kan påvirke afsætningen af lægemidler og have indirekte indflydelse på mulighederne for at indføre sådanne produkter, er omfattet af traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser (jf. Duphar-dommen, a.st., præmis 18).
- 25 Den omstændighed, at de i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelser vedrører den sociale sikring, kan følgelig ikke udelukke anvendelsen af traktatens artikel 30.

Betydningen af forordning nr. 1408/71

- 26 Den luxembourgske regering har anført, at artikel 22 i forordning nr. 1408/71 fastslår princippet om, at der kræves en forhåndstilladelse til enhver behandling i en anden medlemsstat. Såfremt de nationale bestemmelser om betaling for ydelser, der er modtaget i udlandet, anfægtes, rejses der hermed ifølge den luxembourgske regering spørgsmål om gyldigheden af den tilsvarende bestemmelse i forordning nr. 1408/71.
- 27 Det skal i den forbindelse bemærkes, at den omstændighed, at en national foranstaltning eventuelt kan være i overensstemmelse med en bestemmelse i den afledte ret — i nærværende sag artikel 22 i forordning nr. 1408/71 — ikke bevirker, at foranstaltningen ikke er omfattet af traktatens bestemmelser.

- 28 Endvidere bemærkes, at artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, således som generaladvokaten har anført i punkt 55 og 57 i forslaget til afgørelse, har til formål at gøre det muligt for den sikrede, som af den kompetente institution får tilladelse til at rejse til en anden medlemsstat for dér at få den efter hans tilstand fornødne behandling, at modtage naturalydelser ved sygdom for den kompetente institutions regning, men efter lovgivningen i den stat, hvor ydelserne leveres, navnlig når rejsen bliver nødvendig på grund af den sikredes helbredstilstand, og uden at dette påfører ham yderligere udgifter.
- 29 Derimod må det fastslås, at artikel 22 i forordning nr. 1408/71, når bestemmelsen fortolkes under hensyn til sit formål, ikke indeholder regler om — og følgelig på ingen måde er til hinder for — at medlemsstaterne efter de gældende satser i den kompetente stat godtgør lægeartikler, der er købt i en anden medlemsstat, selv om der ikke foreligger en forhåndstilladelse.
- 30 Det skal følgelig undersøges, om nationale bestemmelser som dem, der er omtvistet i hovedsagen, er forenelige med traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser.

Anvendelsen af bestemmelserne om de frie varebevægelser

- 31 Det skal undersøges, om bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt kan hindre samhandelen i Fællesskabet (dom af 11.7.1974, sag 8/74, Dassonville, Sml. s. 837, præmis 5).

- 32 Decker samt Kommissionen har anført, at en ordning, hvorefter godtgørelse for lægeartikler efter bestemmelserne i den stat, hvor den pågældende er forsikret, er betinget af en forhåndstilladelse fra den kompetente institution i denne stat, såfremt artiklerne leveres i en anden medlemsstat, udgør en hindring for de frie varebevægelser i traktatens artikel 30's forstand.
- 33 De medlemsstater, der har afgivet indlæg, har i det væsentlige anført, at bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede hverken har til formål eller til følge at begrænse handelsstrømmene, men blot fastsætter de nærmere betingelser for godtgørelse af udgifter som følge af sygdom. Sådanne bestemmelser indeholder ikke et forbud mod at indføre briller og har heller ikke direkte indflydelse på muligheden for at købe dem uden for det nationale område. Endelig forbyder de ikke, at de luxembourgske optikere indfører briller og korrigerende brilleglas fra andre medlemsstater, eller at de forarbejder dem og sælger dem.
- 34 Det må i den forbindelse fastslås, at de i hovedsagen omhandlede bestemmelser tilskynder de socialt sikrede, der er omfattet af den luxembourgske ordning, til at købe og få tilpasset deres briller hos optikere, der er etableret i Storhertugdømmet frem for i andre medlemsstater.
- 35 Selv om de nationale bestemmelser, der er omtvistet i hovedsagen, ganske vist ikke fratager de sikrede muligheden for at købe lægeartikler i en anden medlemsstat, stiller de dog krav om forhåndstilladelse som betingelse for godtgørelse af de udgifter, der er afholdt i denne stat, og udelukker, at en sådan godtgørelse ydes til de sikrede, der ikke har denne tilladelse. For så vidt angår udgifter, der afholdes i den stat, hvor den pågældende er forsikret, stilles der imidlertid ikke krav om en sådan tilladelse.

- 36 Sådanne bestemmelser må betegnes som en hindring for de frie varebevægelser, fordi de tilskynder de socialt sikrede til at købe de omhandlede produkter i Stortugtømmet frem for i andre medlemsstater, og de er derfor egnede til at hæmme indførslen af briller, som er fremstillet i disse stater (jf. dom af 7.5.1985, sag 18/84, Kommissionen mod Frankrig, Sml. s. 1339, præmis 16).
- 37 Den luxembourgske regering har imidlertid anført, at princippet om de frie varebevægelser ikke er ubetinget, og at de i hovedsagen omhandlede bestemmelser har til formål at styre de udgifter på sundhedsområdet, som nødvendigvis må tages i betragtning, og at de af denne grund er berettigede.
- 38 Decker har herimod anført, at såfremt der ydes godtgørelse i forbindelse med hans køb, skal de samme økonomiske byrder bæres af sygekassens budget, da denne alene godtgør et fast beløb såvel for brillestellet som for de korrigerende brilleglas, der er solgt af en optiker. Eftersom dette faste beløb er fastsat uden hensyn til de faktisk afholdte udgifter, har sygekassen ingen saglig begrundelse for at afslå godtgørelse, såfremt købet er foretaget hos en optiker, der er etableret i en anden medlemsstat. De i hovedsagen omhandlede bestemmelser kan derfor ikke begrundes med hensynet til at styre udgifterne på sundhedsområdet.
- 39 Det skal hertil bemærkes, at formål af rent økonomisk art ikke kan begrunde en begrænsning af det grundlæggende princip om de frie varebevægelser. Det kan dog ikke udelukkes, at en risiko for et alvorligt indgreb i den sociale sikringsordnings økonomiske ligevægt kan udgøre et tvingende alment hensyn, som kan berettige en sådan begrænsning.

- 40 Det må imidlertid fastslås, hvilket den luxembourgske regering i øvrigt har erkendt som svar på et spørgsmål fra Domstolen, at den faste godtgørelse af briller og korrigerende brilleglas, der er købt i andre medlemsstater, ikke har nogen indflydelse på finansieringen af den sociale sikringsordning eller dennes stabilitet.
- 41 Den belgiske, den tyske og den nederlandske regering har endvidere gjort gældende, at de forsikredes ret til adgang til behandling af høj kvalitet begrundes i hovedsagen omhandlede bestemmelser af hensyn til beskyttelsen af den offentlige sundhed som hjemlet i traktatens artikel 36. Den belgiske regering har herved anført, at leveringen af briller bør foretages af personer, der har lovlig tilladelse til at udøve dette erhverv. Såfremt ydelserne udføres i en anden medlemsstat, er det overordentligt vanskeligt, eller endog umuligt, at kontrollere, at de udføres behørigt.
- 42 Det skal i denne forbindelse understreges, at betingelserne for adgang til og udøvelse af de lovregulerede erhverv er omhandlet i Rådets direktiv 92/51/EØF af 18. juni 1992 om anden generelle ordning for anerkendelse af erhvervsuddannelser til supplerende af direktiv 89/48/EØF (EFT L 209, s. 25) og i Kommissionens direktiv 95/43/EF af 20. juli 1995 om ændring af bilag C og D til direktiv 92/51 (EFT L 184, s. 21).
- 43 Det følger heraf, at der ved køb af et par briller hos en optiker, der er etableret i en anden medlemsstat, foreligger garantier svarende til dem, der ydes, når et par briller sælges af en optiker, der er etableret på det nationale territorium (jf. for så vidt angår køb af lægemidler i en anden medlemsstat dom af 7.3.1989, sag 215/87, Schumacher, Sml. s. 617, præmis 20, og af 8.4.1992, sag C-62/90, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 2575, præmis 18).

- 44 Det skal endvidere understreges, at i det i hovedsagen omhandlede tilfælde skete købet af brillerne i henhold til ordination fra en øjenlæge, hvorved beskyttelsen af den offentlige sundhed er sikret.
- 45 Det følger af det anførte, at bestemmelser som dem, der finder anvendelse i hovedsagen, ikke er begrundet af hensyn til den offentlige sundhed med henblik på at sikre kvaliteten af de lægeartikler, der leveres i andre medlemsstater.
- 46 Det stillede spørgsmål skal herefter besvares således, at traktatens artikel 30 og 36 er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter en social sikringsinstitution i en medlemsstat afslår at yde en forsikret person godtgørelse med det faste beløb for et par briller med korrigerende brilleglas, der er købt hos en optiker, som er etableret i en anden medlemsstat, med den begrundelse, at ethvert køb af lægeartikler i udlandet skal godkendes på forhånd.

Sagens omkostninger

- 47 De udgifter, der er afholdt af den luxembourgske, den belgiske, den tyske, den spanske, den franske og den nederlandske regering samt af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Conseil arbitral des assurances sociales ved afgørelse af 5. april 1995, for ret:

EF-traktatens artikel 30 og 36 er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter en social sikringsinstitution i en medlemsstat afslår at yde en forsikret person godtgørelse med det faste beløb for et par briller med korrigerende brilleglas, der er købt hos en optiker, som er etableret i en anden medlemsstat, med den begrundelse, at ethvert køb af lægeartikler i udlandet skal godkendes på forhånd.

Rodríguez Iglesias

Gulmann

Ragnemalm

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Murray

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. april 1998.

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær

Præsident